

دهزگای چاپ و بلاوکردنهوهی

زنجیره ی روشنبیری

*

خاوهنسی نیمتیان: شهوکهت شیخ یهزدین

سهزنووسه: بهدران شههمهده ههسیب

ناوونیشان: دهزگای چاپ و بلاوکردنهوهی ئاراس، گهړهکی خانزاد، ههولتیر

س.پ. ژماره: ۱

www.araspublisher.com

بهتاو پییدا دهبارین

نیگار نادر

به‌تاو پیکدا ده‌بارین

شیر

نیگار نادر

ناوی کتیب: به‌تاو پیکدا ده‌بارین - دیوان

شیر: نیگار نادر

بلاوکراوه‌ی ئاراس - ژماره: ۲۸۴

ده‌هینانی هونه‌ری: به‌دران ئه‌حمده‌د حه‌بیب

ده‌هینانی به‌رگ: ئاراس ئه‌کره‌م

هه‌له‌گری: نیگار نادر + هه‌ندرتین شیرزاد

هه‌له‌گری سه‌ر کۆمپیوتەر: عه‌زیز عه‌بدو‌لخالق

سه‌ر په‌رشتیی چاپ: ئاوه‌حمانی حاجی مه‌حموود

چاپی به‌که‌م ، هه‌ولتیر - ۲۰۰۴

له‌ کتیب‌خانه‌ی به‌رتیوه‌به‌رایه‌تیی گشتیی رۆشنگیری و هونه‌ر له‌ هه‌ولتیر ژماره

(۲۲۴) ی سالی ۲۰۰۴ ی دراوه‌تین

مه له بجه

خه زانه ژنیکی له پر وهریزان ده که و تم
داده وهریمه سهر ته و پیاوه له بارانه ی
نمه و ریژنه و تاوی دلزیه کانی و همن ده چن

ته و شه و ته و او و ه شه پر ده چوم
پهنگی خاکم و بهر هی خاموشم و
زهرده ی ده لیوانم
خولم و ه سهر هه موو عه شقه کان ددها
بونی گلی پاش بارانی و
شه پر گه یه کی خاموش... خاموش
له بهر وکم هه لده ستا
نه وهر ژنیکی شاره زووری
سو مام پر ده بوون له «سارین» و
شوینه واری سه دان دیرینه جهنگ و خه تم
له سهر هه لده که ندرا
خه ناوکه ی فیشه کانم ده ته ستوی
خو ده کرد و به هه زاران قه وانه فیشه ک
له نیو ره حمم به جی ده ما

ناو نه و شه یه کی ته پر
نار پیچی هک ده نامیژم ده گری
دوشکه یه ک ده ستم ده ته ستوی و ه رده ی نی
کلاشینکو فیک ده گه ل خویم و ه رده خا
به هانکه هانک ده ستم له بهر وکی خو ده گپرا
ده مدیت بو میبیک نه ر خه وانی هه لگه راوه و

نهرم نهرم لی ددها
هه له بجه ژنیکی پهنگ له خه زان
«شنروئ» و خونچه کانی
بون (سیانده) ده بن و
ده گه ل که فیه ژنیکی قه لادزییدا
ده ست بهر یزان ده کات

به ته سپایی تیم هه لروانه
تیستی شه پر چنده به من ده چی
به ژنی و سه نگه ری ساردی و
که مینی ده دارپماو و دهنگی گولله کانی
جاریکی دی ده هاتم و تیتدا په لاهم ددها
شه پر دی و له سهر نو زده فیشه ک
له خویم ماره ده کا
که مهر به ندیک له پر ومانه له که مهر م
ده به ستی و هه ناوم پر له بارووت ده کا
ده لیم بنوره که مین چنده به من ده چی
گهرمی و ته قینه وه و په نهانیبه کانی

بیژانیکی پاش بارانی
پهنگم هه لده هی نا یه وه و نهرم
نهرم ده گه چلام
تاوم ددها قه به ترین شیعار
له بری کراس ده میوشی
به رزترین تالام داده رنی و
له سهری خویم و ه رده پیچا

له سهر دهنووسی و له نیو قه دی مه ندیله کانیان
 هه شاربان ددها
 ریتزانانه وه عشق ریتزان ده که وتم
 دلّم ددها نه و سه روک عه شیرهت و بهگ و خانانه ی
 دهسکی خه نجهر و زینی نه سپ و
 چه رمی که وشه کانیان لی به رادان ددها
 نا دلّم ددها نه و سیاسیانه ی شه وان
 شه رابیان تییدا دهنوشی
 رۆژان پریان ده کرد له نه سکه ناس و
 مه غریبان تاوی ته نه یان تییدا هه لده رپشت
 سپیدانیس نامه ی سیخورانیان
 تییدا تا قهت ده کرد
 به ریتنه له خو دادده باریم
 له پر له خوره خوری خو مریا
 گوتم له دهنگت ده بو و
 ده هاتن... مومی سووریان... له لیوه کانم
 له قولایی چاوم و... له گوچککه و... له هه موو ده رگا و
 په نجه ره کانیان ددها
 جارتیکی دی دهستم له سهر سینگم رۆده نا...
 ههستم ده کرد
 لوغمیکی ته وقیت کراو به چرکه چرک لییده نا
 رنوه ژنیکی قه ندیل... شه خته... شه خته
 راده گویری
 له شی به وشکانی دا ده گه را
 ورد تیم هه لروانه سه نگر چه نده به من ده چی...
 به ردی هه لچنراو خوینی تییدا مهیی و... جیتی نیشانه کانی

یا شه و بو یانه وه بون ده که وتم
 کلچیکو کیتی پر له بارووت و
 قه وانیکی پر له سوورام دهرده هیتنا
 له بو نه و پیاوه پر له ریتنه یه ی
 ده چاواندا په له ی ددها
 به په رتاو دهستم له سینه ی خو ده گه را
 ده مدیت دلّم تییدانه ماوه و لیم که و تووه
 نیستاش نه مزانی به تالانیان بر دووه
 یا له بو خوّم زایه م کردووه
 شه و نمه کانی سه روّم ده ته کاندن
 وه بیرم ده هاته وه
 دلّم دا بو نه و سه رکرده ی ده گه ل
 میدالیا و یادگاری دیاریه کانی ده ولّه تان
 له مؤزه خانه به جیتی هیشتنووه
 یا ده گه ل چه ند کونه
 دروشم و پارچه تالا و
 مشته خاک مه زادی کردووه
 نا وه بیرم ده هاته وه
 ده مددا دهست نه و سهر سوپایه ی
 نه خشه ی گه وره ترین هیرش و پاشه کشه کانی
 ژماره ی دیل و جبه خانه کانی تییدا
 خهت ده کیشا
 یا ده مددا دهست نه و مه لا و خه تیب و نیمامانه ی
 ده به رگی قورنانه کانیان هه لده کیشا
 پارچه پارچه ی دوعا و نوشته و گولله به ندیان

بارانم به خو ده چواند... ته پری و... روئی و
دهنگی دلۆپه کانی
دو اجار دلّم ده دا ده ست ئه و نیشتمان و
پیاوه بێ سنوورانه ی
سنووریان لێ داده پری و
ژنه کانیان تیتیدا زیندبه چال ده کرد و
سه گه کانیان تیتیدا به رهه لا ده کرد...

کوردستان

وابزانه كوردستانى گه ورهت
به بى سنوور له ئامبزه.

دهستت بینه
ده په نجه کانت هه لپوانم
داخوا کوی زیدمه
چ عه شقیک پیروزه

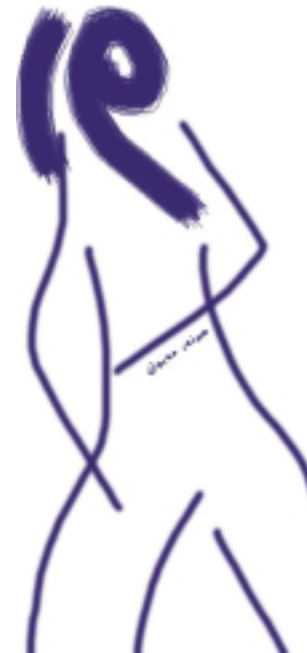
سینگت بینه
سه ری ویکه م
داخوا ئه وه ترپه ترپی دلته
یا نیله ی ئاگری نه وروزه

چاوان بینه روچمه ناویان
پر له ئاو و دونیا پانکه م
داخوا عه شق له مندا
چه نده جوانه و
گه ردوون به هه موو
هه سارانیه وه له باوه شته

کوشت بینه بیمه ناوی
شه پولان بده م
ده ریا و ئوقیانوسان
تیکه لی یه کدی که بینه وه
هه موو دلپه کانت
له مندا هه لپیره

توند رام گوشه
دهستت به به ژنمدا بگپیره

نُهوين

وەك بىن نوایه كى به ناو شىتت كراو
 گەردە لوولیتكى تۆزاوى خۆم لوول دەكەم
 كون و قوژبىنى ھەموو كوچە و خىيابانەكان دەگەرېم
 وەك لافاوه سەر شىتتە كەى دواى تۆفان
 چى دىتتە سەر رېم پرايدە دەم
 من لە داىكجورى سالە كانى بىن خۆشە وىستى
 توش و جودى سە دەى بىن ماچ...
 قورقوشم ئاسا بۆ تۆ دە توتىمە وە
 سە فەرى ون بوون...
 مىلى زىندان و...
 مەرگى بالندەكان... و رىبان كردم
 لە كام كە ونە بۆت بگەرېم
 بە درىژاىبى تە مەنم
 خۆشە وىستىم بە خۆمە وە نە بىنىوہ...
 بۆيە تە تە راسا بە شوپىن باس...
 بۆن و...
 تامى يەك وشەى خۆشە وىستى گەر پۆكىكم
 بىن ناو نىشان كوچە نە ما نە يگەرېم...
 خىيابان نە ما خۆمى تىدا لوول نەكەم
 بەرد نە ما خۆمى پىدا نە كىشەم...
 گە لاو پووش و دار نە ما... راي نە دەم
 ھەر ناو نىشانى تۆم لى گوم دەكەن
 كە بۆ ناو نىشانى من گەرېم...
 ھەر پۆ سۆراغى شىتتە خانە و سار تە خانەكان بگە
 كە بۆ من گەرېم لە ناو مەرۆقە زىندو وەكان
 چا و مە گىرە

من لافا و گەردە لوولى وا پرايد او م...
 مە گەر لە لىواری تەنكى دەريا...
 يان زۆنگا وەكان و دەست كەوم!
 يا لە ھەسارە خۆر پىننە گە يىشتوہ كاندا بىدۆز نە وە!
 من ئە و شىتتەم كە لە جەنگە لى ئىرە ژىاوم...
 نازانم خۆم بگە مە كام ماچ
 تا خۆشە وىستىت فىتر كە مە وە
 نازانم بچمە كام كەون
 تا لە جەنگە لى كان دوورت بىخە مە وە

سه‌گانه‌ی سیاست

۱

واخاسه ئىدى ئېرە بو بەجى بېلّم... خۆم پەهاكەم
 بەلام لەبەر توتكە سەگەكانى بەر دەرگەتان...
 لەبەر چەك بەشانەكانى نېتو حەسارەكانتان...
 لەبەر خەبەرنىگارى سەريانەكانتان... لەبەر باجى...!!
 وام گەرەكە لە دەست دىيەي درۆيەكان... دراوى دزىبەكان...
 روداوه دەسكردەكان ئېرەھى بو بەجى بهيلىن!
 با من لېرە برسى بىم
 گۆشتى بېتوژنان... شىرى مندالە ساوايەكانم پى قوت نادىرئ
 ئەو نانانە بدەرە مالە نانكەرەكان...
 ئېيمە بەھەزاران نانى ئاوا تېر ناخۆين!
 من كەنېشكە مالى يەكە... راھاتووى سنوور...
 تايبەت بەنېتو جامە شووشە بەندەكان
 ھەمىشە ساز... بو ئىختىيارى زاتە پولدار و مېبازەكان!
 ناتوانم پرۆم سنوورداشم لە رېيە!
 لە خەندە بەزۆر دەپرېبەكان...
 خۆ رازاندنەھوى نېتو ماشېنە شووشە رەشەكان
 يەك لەدووى يەك رادەبرن!
 ئەو دراوہ خودا داوہى...
 ھەندىكى دەرخواردى من و توتكە سەگەكان
 ئەوى ترېش... بو خامە نېرېبازەكان...
 بو ئاوەدانكردنەھوى ولائەكەتان
 پسوولە دەكەن!
 نېگەرەن مەبە... من ئەرۆم سەفەرىكى
 رەھايى بەرەو و نېوونەكان
 ئەمە وىت بېم بو مالە چوكەلەكەى وە
 ئەو مالەى لە سى ژەم... ژەمىك خواردن

ئەو مالەى پر سەرۋە بالا بەرزەكان...
 پر داركاژ و ئەوېن و گولەسوورەكان
 تا ھەموو رۆژى بالاى دارەكان بېرىنەوہ...
 لە كوورە ژەنگاويەكەماندا گرېان دەين
 دووژەمەى خواردنېش بىكەينە... گولە سوورەكان
 ھەموو رۆژىك چەند جار خۆزگە دەخووزم...
 بو سەگە چاۋ پر ئەوېنەكەى بەر دەرگەتان
 چەند سالىكە بوومە سەگە چاۋ چنۆك و
 كلكە سوتكەرى بەر كۆشكەكەيان
 من برسېتېم پى خاسترە...
 لە مالە پر خۆشەويستەكان
 با لېرە من برسى بىم نە فرېن لە كاسە و كەولەكانتان
 ناىخۆم قوتى مندالە شەھىد و ونېووەكان!
 ئەو بېھېزە نېم كە فرېتان داومە
 نېتو مەزاتخانەى پېر و گەنجەكان
 ئەو ئامېرە ئارايشت كراوہش نېم
 ئالتون لە بالام وەرېن
 بو نېتو پىخەفى شەوان!
 وەخت زۆر گوزەرا...
 كەلوپەلى نمايش لېرە وەدەرېن!
 پولە دزراوہكان، كالاتالانېيەكان...
 بەر نەوہ بو خودى خۆتان!
 لېرەدا بەسە... قەمچىەكانى دەستتان
 زنجىرى سەگەكانتان بىكەنە مىلى خۆتان و!
 ئېرەن بو بەجى بېلن!
 كابرەي قەساب... ئارايشتگاۋ... مەى فرۆش و

پهړه خوډاويه كاني داد... به جی نه هیلن
پیوستان به هیچی تر نییه...
نهمه یه هموو داموده زگایه کانتان
گه یشتنه هر ده فرتیک... بوونه پیاوی هر ده وله تیک
مال هه یه... تالانی بکه ن... پول ژوره... دزی بکه ن
خه لک هه یه... برسی بکه ن
بهس سه گه هاره کانی بهر مالتان بهر مه دهنه نیمه!
به خانم نیربازه کانی دیوانی سیاست بلتی...
با بهس بیت... بهس نانی منداله هه ژاره کان...
قووتی ژنه شه هیده کان...
له کابرا لپرسراو و کاربه دهسته کان نه ستین!
نیدی وا خاصه نیره و بز به جی بیلین!
به ناغای سیاستمه دار و
نوینه ری گهل بیژه
خوینی نیمه یان له مه یخانه کری...
کردیانه خوراکي هه وادارانیان!
به لام پیی بیژه نامه قه پات نه کراوه کم
بداته دست پوسته چیبه خانه نشین کراوه که
داخوا کپهن بوینه سه گه کانی سیاست!!

۱۹۹۶/۱/۲۳

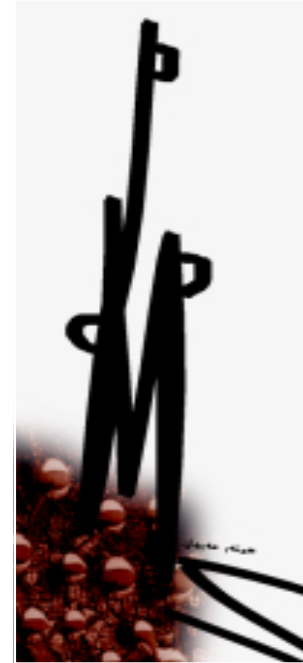
شه قلاوه

سہراب...

باوهرت بېت لهو رۆژهوهی تو رۆیشتوویت
تهنها جارېکیش تهماشای نهینوکم نهکردووه...
چونکه که سهیری خۆم دهکهه تۆم بېر دهکهوئتهوه
لهو رۆژهوهی تو رۆیشتوویت
گوزهر هه موو سهرا بېن...
به رهو ههر مرۆقېک
پېهه لډېنم سهير دهکهه سهرا بېه...
بو ههر رابردوويه که دهگه رېمه وه سهرا بېه...
برباری ههر داهاتوويه که دهدهم ههر سهرا بېه...
کاتېک رابردووه کانم گه یشتون...
زۆر ده مېکه داهاتووه کان رۆیشتوون
ئاسۆی سوور رهنگی توی هه بېه...
سازى مۆسېقاش دهنگی توی هه بېه
مانگېش رووی توی هه بېه
منت به بېدهنگی ون کرد و... خوشت بووئته سهرا بې
ئهو مرۆقه سهرا بېه دېت و ده پروات
ترسناکترین گه وره ترين برپارم پې ده دات...
پاکترین پاکانه م پېده کات
ئېستاش که گوئ بو دهنگی بولبوله کان ده گرم...
دهنگی تۆم بېر دهکهوئتهوه!!

بهتاو
پیکدا
دهبارین

که دههاتی رهنگی لیمو و تامی لیموبانم بو دهگرتی
لهو نیگار ه نماویهدا نهخته... نهخته
پهپوله پایزه له دهستان دهکردی
باران باریبوو من باریبوو

تو باریبوی
هموو شتییک باریبوو
له هموو شتییک خوړسکتر له مندا
رهنگت له هه ژنیک... له هه پیاویک
له هه گولیک بنیشی دهیناسمهوه
له سوورانی خوینم خوړسکتر
له ترپهکانی دلّم
له رهنگی گلپنهکانم خوړسکتر له مندا

له نیگاری ئه و نارینه ژنه چ کیشراوه
نیشتمانیک ژن رهنگی قه مچی و
تامی قه مچی و بوئی قامچیان
لی هه لدهستی
ئیلیک پیاوی پر له شووره
که شووره له نیبو خوین و... شووره له چاوان و
شووره له سهه لپوهکانیان دادهکوتری
باران باریبوو تو پیمدا باریبوی
له تاراوگهی روح و...
له تاراوگهی چاوانتدا
نه سیمانه به نه شوهوه هه لدهکه م
دهمیک نیبو چاوه کانت شلیتوه دهکه م
دهمیک له نیبو گوله هه ناری سهه لپوه کانت

خوم سوور سوور دهکه م
تاویک وهک شی دهنیشمه سهه روومه ته کانت
تاویکیش تنوک تنوک
به رهو بنانگوت ری دهکه م
باران باریبوو

من به تو دا باریبوو
له خوم خوړسکتر له مندا
که دههاتی به تاوه دانیت داده گه راندم
سوور سوور داده گیرساندم
که ویستت به نیومدا بییهوه

ئوقیانوسیک له بهرکه
شیریک ری شیشم له سهه رت که
ریتنه ی بارانی له خو وه ری پیچه و
دار زه بیتونه کانیش له ملت که
که ویستت به نیومدا بییهوه
هه ولیری بیوشه ته براوا له سهه رت نی و
شه قلاوه ی له دهسته کانت هه لکیشه
باران باریبوو هه رتک پیکدا باریبووین
باران دهباری و هه رتک خوش خوش
دهبارین دهبارین
که هاتیهوه دلّوپ دلّوپ
دلّوپه کانی بارانیم له مل که
که راسیک له... مژ... م له بهرکه
ته رزانه پیمدا بیاره و
وهکی بارانی به تاو به سهه رمداداکه .

شورہی دِل

به قوربانى ئەو دلە بچكۆلانەت بىم
هەموو رۆژىك كە سەر دەخەمە سەر دلت
گويم لە ترپە ترپ و ليدانى دلت دەبىت
هەست بەو دلۆپە خوتنانه دەكەم...
كە لەناو دلتدا مەيون و
بەسەختى گۆران دەكەن

بەستىك دەروخىنم و لافاوى ئەشك بەرپا دەكەم
جاران كە بژۆيلكە كانم تىكەل بە
بژۆيلكە كانت دەكرد
شوورەى زىندانىكى ئەبەدى مەرگيان دروست دەكەن
تۆ لەدايكبووى دواى هەرهسى دىن و مرۆڤه كانى
بۆيە كە دل دەخەمە نپو دلت
زەوى و ئاسمان لەبەك ئاستدا بەدى دەكەم
ئىستاش كە رەشبنەى چاوه كانم
دەخەمە نپو مەندى چاوه كانت
دنيا راستە قىبنە كان بەدى دەكەم!!

۱۹۹۵/۹/۲۳

نارگۆن

ئەتۆ كۆرى كۈچە تەنگ و قوراپوئەكانى نېئوئەندى شارى...
 ئەمنىش كېشى خىبابانە قىرتاۋ و
 چراخان پېزەكانى سەرووى شارم
 تۆ كۆرى پېرېئەنە چاۋ پېرۆش و...
 دەستقەلشى و... دنيا دېدەكانى
 گەورەبووى نېوكوختى رووخاۋ و...
 جالجالۆكە تارنەخش كراۋەكانى
 چ خەمھېنەرە... خاراۋى كار و... پەنج و نانى
 چ ئاسايە فېربوۋى... دەستور دان و...
 روونىشتن و... خواردنم
 نازدار گەورەبووى نېئو تەلار و
 ساختمانە پەنگراۋەكانم...
 كچى داىكە چاۋرېئراۋ
 ... خامە نېنۆك بۆيە كراۋەكانم
 وەلى ئېستاكەش... پېت دەبېئرم
 پەسمىياتى زەمەن... پۆزگارى ئارايشتاۋى
 دراۋى بەيى بېكار... نەخشەى ئەندازباران
 لە نېئوئەندى من و تۆ... نېيە
 ئەو دۆلۆپەى عەرەقانە
 تەۋىلى چلكنى تۆ دەخوسىئەن
 نېوچاۋانى ئارايشت و فربودەرم...
 لە ژېرەۋە دەخەجلىئەن
 ئەو ئاخانەى لەسېنگتدا جېگېر بوونە
 لە سېنەمدا بە رېكەوت دېنە ژوورى
 تۆ كۆرى سەرما و بەفر و زىبانى
 من دانىشتوۋى بەرنېلەى گورە سوورەكانم

ئېۋە رەنگ و ئارگۆنېيە
 ئېمەش خۆر لى نەدراۋىن
 گەرمى دەستم ورت نەكا
 من ھەر دۆتېيى ئاغا ژن و...
 خاتوون و داپەنەكانم
 ئەو دۆلۆپە ئەشكانەى مالىيان لە
 چاۋەكانت دا داناۋە
 چاۋەكانم بە كرېش ناگرن
 ئەو ھېمۆگلۆبېنەنەى
 لە نېئو جەستەى تۆدا
 خوتېن نوۋ دەكەن
 تۆ كورېشگەى كرېكارېكى
 راست و كاركەر
 ئازا و چاۋ نەترس و پەنجەدەر
 من كەنېلەى نېئو دارېكم
 حازر خۆزېكى بەر سېبەر
 ترسنۆكەكى دروست كەر و فەرماندەر
 ئېستاكەش پېت دەبېئرم
 نېئوئەندى من و تۆ
 ھېچى تېدا نېيە
 مەندى چاۋم فربوت نەدا

۱۹۹۵/۳/۱۰

تۆۋەن خۇڭگېران

گوروژم له دوی گوروژم
دهتهوی رامدهیه نیوخوت
یاخو ده دلّوپه کامدا ون کهی

باران دهباری و تو دهباریه
نیو چاوه کانم
باران دهباری و
تو دهباریه سهر لیوه کانم
باران دهباری و
بوئی تو و پهنگی تو و تامی تو
تیکه لم دهبوونه وه
تو دهباری و
له چوانم دهکیشای
له لیوانم دهخشانندی
له پرچه کانم هه لده سووی
تیکه لت دهبوومه وه
دهباریم به نمه نم
دهکه وتمه سهر لاجانگه کانت
تنوک تنوک
ریچکه م ده به سته نیو سمیله کانت
ههر به گهرده نندا
شوپر دهبوومه وه
پهرش دهبوومه سهر سینگ و بهرملانت
به تاو داده که م
یاخوم وه تو ده گیوم
یا تو وه خو ده گیوم و
له خو دا سولینت ده که م
به ریژنه داده کهی

شكوفه نامہى نهوړوژ

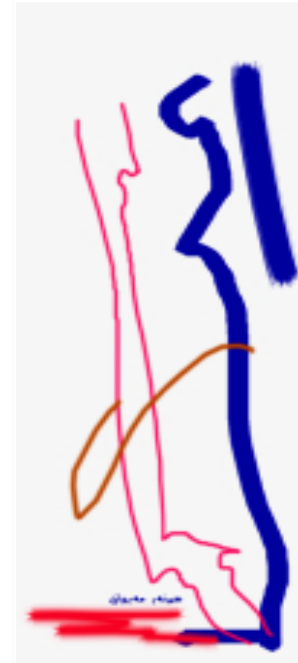
ده گه ل کلتوک و شکوفه ی... داره پیر و بیبه ره کان
 هاتنه وه ی په ره سیلکه کان په بیداده بی
 وه ک زلزله ی ولاتتی راوه ند و بی کتوپاره...
 لیم ون ده بی
 چۆن ئوغری په رهنده کان...
 که له ژ بۆین نارنجه کان
 لیره هه رگیز په بیدانا بی
 گهر بیبه وه...
 بۆ نه ورۆزی ئەم به هاره...
 له و ده قهره زیندان و گرداره
 بۆ بیستومی ئەم ئاداره
 گهره کمه ئاگر ده چاوه کانتدا بکه مه وه
 تاجه گولینه له نیرگزی زرد و...
 گولاله ی سوورت بۆ بچنم
 له سه ر سه رتی ریزکه مه وه
 مه ندی پروبار و کانیای به رمالانی ئەوسامان بیتمه وه
 تا هه وینی تۆی پی بکه مه وه
 به مه زنی نه ورۆزت ده به خشم
 گریمان منداله شه هیدیککی و
 داتده گیرسیتمه وه
 کیهه زوحاک بریسکه ی سیوه لی له چاوانت
 تا بۆم نه دره وشینه!
 وه ره به نوپی خۆت به دلئدا بکه وه
 با... له سه را خوشم بوویبه وه
 ئەگه ر دووباره نه بی...
 به بی کلتوک له به هاری...

به زلزله له ولاتی بی کتوپاری
 به به فر له ئاداری!
 هینده ی نه ورۆز خوشه ویستی...
 له نوپرا خوشم ده ویبه وه
 وه ک خۆره تاو نه ورۆز نامه یه کی
 ئاداریت بۆ ده خوینمه وه
 به کراسی له رهنگی خوشه ویستی
 پیشوازیت ده که مه وه.

۹۶/۳/۱۰

دونيام به شهيد ناواوه

نامہی مندالہ شهيد پک

له پاش تۆ
له كانیبهك دهكهم
چاوهكانی قوردا درابن و
کویربووبنهوه
به گۆرپکی به کۆمه ل دهچم
به ته نی
چهند ئیسقان و چهنگه موویهک و
سر و سیبالی دارزاوم تیدا بهجی ماون
سهرم لی هه لدهدهنهوه!!

لهوی رۆژیوه
هه له بجه م
ژاراوم له بهر ده پروا و
ژیان تیمدا خامۆشه و
هه موو برینم کولا ونه تهوه

به سهری تۆ
قه لادزیم...
دهگه ل عهردی تهخت بووم
ویران ویران
هیچم به پیوه نه ماوه...
دره ختم وشک بوون و
خۆلم له سهر نه په یوه تهوه!!!

قه لانه کهی هه ولیریم
هه ر چوار ده وره م
لافیته ی رهشیان پیدا داکوتراوه و
نه کیژپک به خه ندهوه پیمدا تیپه ریوه

نه کۆترپک به سهرمدا فریوه
نه جیژنانه و
نه ئامیژم له کهس وه راندوه و
چا ویشم
له هیچ هیچ نه بریوه

به په نجه کانت کاکه
له پر راو تیکرا بوومه
دایکی شه هید و ژنه شه هید و
خوشکه شه هید و کچه شه هید و
چاو له ریتمه
هه ر چاوه ری می ماچی جیژنه و
گهردن ئازایی و
ئامیژی گه رمی تۆمه...

له پاش تۆ
به هه تیوخانه یه کی به رین دهچم
بی ناز... بی هیوا... بی کهس
سارد سارد
هه تیوه کانی هه موو
کوردستانی تیدا به جی مایی

ئه و جار هشیان
به سهری تۆ
ده زانی گه وره ترین سویندمه
به مناره و شه قام و کالیپتۆز و
قه لاتیی
له پاش به جیماوی تۆ

ژن ریزان

ئەرى لى ئەفە ديسان گەلا پىزانە
ئەفە ديسان گەلا پىزانى ژنە كوردانە
ژن پىزانە ژن پىزانە
رەوتىن پەوتىنى
ژنە بارزانپانە
هەلەرىنى سەرە ژنانى گەرمپانە

چ دىت بىژمى
ئەفە چاۋ هەلەكۆلىنى هەلەبجەپانە
خاپوور خاپوور بوونى قەلادزەپانە
گپىبەرىوونى ژنە ئەنفالانە.....؟

چ دىت بىژمى
ئەفە خۆل ۋەسەردانى
چاۋە پەشەكانى گەرمپانە

جارتىكى دى تىم هەلەروانە
بزانە لە باۋەشتدا
سرکە ژنىكى گەرمپانە
يا هەلەبجە ژنىكى پىر لە خەزانە
يا تەواۋى كوردستانە
سوتىندتان دەدەم بە كەراسى پەشتان
بە بۆن كروژى جەرگى سوتاتان
هەتا هەن
بىژن... يا كوردستان يا نەمان

فەراری پەرستۆ

چەند جار كېرەنوشم بىر بۆسەر قاچەكانت...
سەرم بۆدانهواندى
چەند جار ھاتم نەبووى...!!
تەمەنىك بوو ژيانم لى ون ببوو...
لە چاۋەكانى تۆدا دۆزىمەۋە
ۋەك پەرسىۋىيەكى فەرارى
لانەى ھەمىشەىم لەدلى تۆدا دروست كىردوۋە
لەۋ قەفەسە مېل رەشەدا زۆر بېزارى!
تۆ پەرەندەى دىلى دەستى مرۆقى...
من مرۆقم و دىلى زىندانى مرۆقم
رۆژى چەند جار خۆت دەكىشى بەۋ مىلانەدا
ئەى كۆترە سىپىيەكە دەلى پىيارى فەرارى داۋە
من رىبازى ژيانم لەبىر چۆ بۆۋە...
تۆ فىرى چۆن ژيانى كىردمەۋە
من و تۆ لىك داپراىن!
بۆيە پەرسىۋىكان فېرىيان بىر چۆتەۋە
ئەم فەرارەت دوا فەرارە ھەرگىز ناتىبىمەۋە!
نازانم چى بىكەم تا تەنىيايەكانم بىر بەرتتەۋە...
كى بىكەمە خوا... تا ئەم عىبادەتەى تۆم بىر چىتتەۋە...
۱۹۹۵/۳/۷ سلىمانى

غەزەلە
خۆلەمیشەکانی
مندائیم

سووره ئاتەشپەکی خامۆش خامۆشم و
 تۆش مۆریه ستوداره بی گرهکان
 به جیت دههیلتم
 ههچهند به خهمهکانت
 فرهخاس و ئاسوده و مهست دهبووم
 ئۆه خهمهکهه
 نوری ههرتک چاوهکهه
 پاکهتهکهت سچ چوار
 سیگاری تهنههای تیداماون
 ده ئهه شهوی رههای منیان
 پی بگوزهرینه
 ئهه دهمانه خهه داتدهگری و
 ههه سهه ریکیشم بۆ ههلهناپری
 له ههموو کاتهکانی دنیا گوزهرانم
 خوشتردهویبی
 کوره خهمهکهه هیتیا دللهکهه
 تۆم لهبۆیه خوشویست ههروهمزانی
 کۆشم پردهکهی له سیوه سووره
 جوانهکان و
 تیر یاریم دهگهل دهکهی
 یا له پشت دیواره بلنده ههلهچنراوهکان
 چاوشارکینی و قزه درتیهکانم رادهکیشی و
 کاکۆلانم قرژ دهکهی
 له مروانیس مروه کهسک و
 سۆر و بریقه دارهکانی دلتم
 له چنگندا توند قایم دهکهی

مشت پر له بهرد راوراوتین و
 سهه راسهه کولانهکانی دونیام
 پی دهکهی
 نا ههروهمزانی بهرۆژانهی خۆت
 شه کرۆکهه بۆ دهکری و
 لیهه کانم بهمهصاصه سۆردهکهی
 یا رۆژههای رۆژه دهمهیهته
 سهه ئهه تهپه بلنده و
 کۆلارهیهکهه له په ره رهنگا ورهنگهکانی
 روحت بۆ ساز دهکهی
 به تالی مویهکهه گرتی تیدهدهیت و
 بۆ بهرترین بهرزاییهکانی ههلهدهه
 به چ بهردووهه ستیک داگیرسینهوه
 سارد سارد بووینهوه
 تۆ ههه بوویه دوا پریشکی ئهه ناگره
 منیش مۆریه دامرکاوهکان
 ئۆه خهمهکهه عهزیزی دللهکهه
 ئیدی چۆن کۆلم له کۆلمهت خشینمهوه
 تا ههین رهژویهک بین
 خوش خوش بایسیین و شهواره بدهینهوه...

۱۹۹۶

یه که م دیده نی

یہ کتر ناسینمان لہ نارامگایہ ک
لہ دہقہ ریکی بی ناونیشان
یہ کہم دیدہ نیمان لہ بہ ندیخانہ یہ کی تاریکدا.
لہ نیو کومہ لیک دلشکاو دابو
چا وہ کاتمان خوتناوی بوون...
ماچی پہ پوله کان خہ ماوی بوون
لہ و رۆژہ وہ ئہ وہی دیتم...
ہہ رہہ ندانی بوو
لہ یہ کہم ساتی دیدہ نیدا بوئی خوین گیتی کردم

توردیانہ کان ریگہی دیتنی توویان لی گرتم
پاش مہرگی تو من قژہ کانم دہرئمہ وہ و
ئہ وانیش بوقی شادی لی دہدہن
پیتی سہرہ سستی زرینگہ لیوہ دین
باران دایکردوہ و... زولکاوی رۆژگار داوہ ستاوه

سہرنجہ کانت ئالودہی خہ من...
بوہ لہ کہوتنہ بہریان فہراموش دہم
چ رۆژتیک بیت لہ ژیر ئہم ئاسمانہ سوورہ دا
ئہشکی شادی بہ سہر پییہ کاندہ برژیم و...
بی ئہ و بوئہ وہ... دوور لہ و جیگہ تو بیینمہ وہ

گہوالہ ژنیک
گورژہ دهکات

ھەلووژدەيەكى نە گەببوم: عاشقانە زەرد زەرد دەبووم
 سوور سوور دەبووم: پەش ھەلدەگە پام
 ھېشە تەببەكى پاش باربەزانى... بۆل و بۆلووم
 تاميان تەببەگە پرا و...
 بە نېو پە پ بە پەرى مېژووى خۆ دەكە و تەم
 لە چەند قەفەزى بە جېما و... پارچە بلوورى دپا و
 سەراوى تۆقبو نەببەت چى دېم نە دەدبەتە وە
 خاتونبەكى سۆتلى... تازە وە گول كەردنى كە و تووم
 گە وائە ھەورى بە رۆكەم وە تارىكى دەگە پەين و
 تاوئىكى دى دادەكەم.
 ئە و پايزە پياوھى
 لەسەر رووى ھەر خانەيەكى لەشت
 نەخشەي ژنېك كېشراوھ
 بەرېنترېن نەخشەم... كە دەشت و چيا و
 دەريا و خاكەكانى تۆم پېكەپېناوھ
 كە ھاتبە وە كۆترانە نە دەپۆشستى
 كۆترانە نە تەدەگەماند
 كۆترانە لە تەنھايېم وە ژوور نەكەوتى
 زانېم...
 لە بن دەواری ھەر ژنېك ھەلكورمېبى
 ھەر دېبە وە
 لە نېو دەرياي ھەر ژنېك سۆلېن بى
 ھەر دېبە وە
 ھەورە ژنېكى سۆتلى...
 لە نېوسېنگى ھەر پياوئېكدا تاڭگەيەكى بە خورم
 لە سەر پېلئو وەكانى نەرمىبەكى مەحال

لە نېو تۆبى لېوھەكانېشدا تەزوويەكى
 گەرم گەرم...
 ھەنارىكى شەرەبانى... قۆخىكى لېرە واپان
 بە كولفە و كونېك... ئا و لە بن توتېژ و
 دەنېو دنكەكانم دەگە پرا
 تۆم ھەل دەكرد...
 بە چرا... بە ئالا
 تەربەت دەنېو دلۆپە دلۆپەي
 بارانەكانم دەگە پرا
 ھەورە ژنېكى وەسەھەند گە پرا...
 پە پ پە پ ھەرھەنگى پياو تېتەم ھەلدەدايە وە
 ھەموو وشەكانت ماناي منيان دەدا و
 ھەموو ماناكانېشت دەگە پرا نە وە سەرمن

نور

تاوم ددها چهرخه کەت
جفاره کەت و په نجه کانم و
دونيام و يکرا ئاور ددها

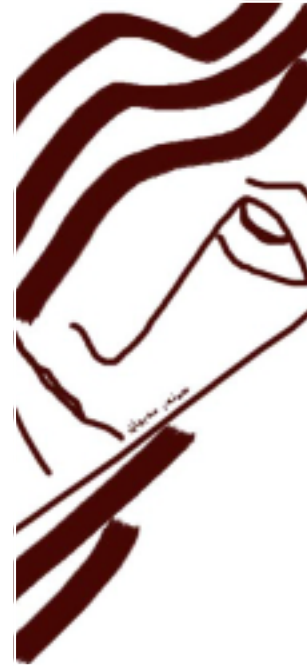
تاوم ددها قه له مه کەت
ره شينه ي چاوه کانت و بژۆلکه کانم و
که ونم و هسه ر شيعر ده گيتر
تاوم ددها ده سبيحه کەت
دلۆپ دلۆپي بارانه کانت و
دهک ده نکی فرميسکه کانم و
هه موو قه ده رم له گه ردندا
گرئ ددها

تاوم ددها کاتر مييره کەت...
چرکه چرکه ي منداليه تي و
تريه کاني دلّم و سوپاني زه ويم
ويکرا له مه چه کما با ددها

تاوم ددها ده سه سپره کەت...
شيتي هه ناسه کانت و گه رده کاني خوّم
تیکرا ئالايه کاني هه موو دونيام
له سه رت هه لده دا

تاوم ددها نه خشه کەت...
سنوور و خاکه کانم تیکه ل ده کردنه وه و
خه ت خه تي هه موو ژناني دونيام
له سه رت ده کيشا...

گولہ‌کانی تۆم
پری کۆشم
دەکردن

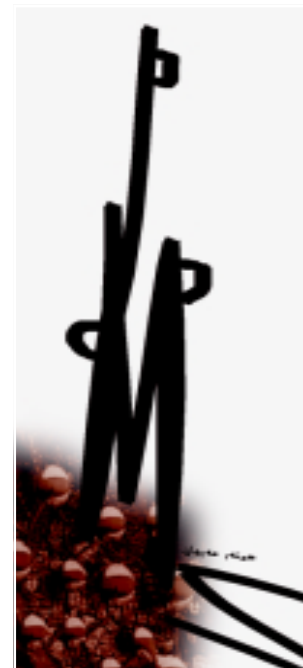

ئەو رۆژەى چاوه ئاگراوئە کانت
 سىرەيان لە چاوم گرت
 چاواراست بووى
 گرت
 بەردايە نىبوى چاوم
 زەردە پەرى ئىتوارى بوو
 كۆشيك گوتى باست هەلرشته كۆشم
 بە پەرتاوى خۆم راپسكاند و
 مشتتیک پر جۆره ماچم پىداى
 وركم لى دەگرتى
 ئەستىرەكانم بو بىننیه خوارى و
 پىاسە يەكى سەرمانگم پى بکەى
 كە دەهاتى مشتتیک دانت بو كۆترەكانى
 روحم هەلدهاويشت
 لە ژىبەكانى پرچم
 ئاوازتكت ساز دەکرد
 سپىدە بوو شىلەى هەنگت خستە دەمم و
 كۆشيك شىلكم پىداى
 وركم لى دەگرتى
 قاچەكانم لە خۆل دەگەوزاندن
 تا خانوچكە يەكم لە سەر خۆر
 بو دروست بکەى
 رۆژان بمهيننیه خوارى و
 شەوان لەوى لە خەوم خەى
 لە سەر رىگات هەموو جارى

زەمبىلەك مۆسىقا و
 لىموى ترشت بو دەهينام
 چ تامداربوون ئەو دىدەنيانە
 چەند ئاودار بوون
 ئەو مۆسىقا لىمۆبانە
 گولان بوو ئەو شەوئەى هاتى و
 مشتتیک فەرخە بولبولت
 هەلرشته نىبو كۆشم
 خەناو كە يەك لە ئەستىرەت
 كرده ملم
 سەبەتە يەك دونيات بو هينام و
 دەسكيت كرده دەستم
 ئەمشەو مانگيش كراسە سپىبەكەى
 خەوى لى زەوت كرددوم
 بالايەك تەنهابى لە تامىزى گرتووم
 خەزەل وەرپوو
 تەمەن سەبەتە دونىباى توى لى بردم
 نە لەبىرمە چىم بو گوتىت
 نە لەبىرمە چىم لەگەل كرى
 بووى بە ئاوتنە يەكى شكاو
 خۆم تىدا بەدى كرى.

١٩٩٦/٥/٤

زهوی

ژنيك جاريك به دهوري خودا دهسوورئ
شهويكي كپ كپ دادهكا
ئاسمانتيكي پر ئهستيره
له خو وهرده پيچي...
سالي جاريك به دهوري خودا دهسوورئ
گوران دههيف و كهژه كاندا دهكا...
ژنيك ئاو ولا ئاو ولايه
گهردووني دهخويدا هه لگرتووه
هه موو هه ساره كانى... وه جووله دهخا...

سالي جاريك به دهوري خودا دهسوورئ و
سه دان رۆژى جوان بهرئ دهكا...
زهرده په ره ژنيك سور سور داده گهريئ
به عه شقه وه رۆژه كان ئاوا دهكا...
بيوه ژنيكي تريسكه لى براوى گه رميان
مه غريبان جريوه ئهستيره كانيشى
په نغيان لى ده بريئ.

گهردوونه ژنيك نيوه شهوان داده گيرسى
هه زاره ها هه ساره ي ژن
وه عه شق دهخا... وه جووله دهخا
سينغيان له ره تيدهخا.

ویران

پر له دوکهلن و... چاوه کانی هممو دهمی خوئیان پیوهیه...
 دههسته له چاوانی پر له نازادیم رامینه
 نهوه کییه دهیه وی خانه خانم خاپوور بکا
 له ناسکه کانی قه ندیل سرکتر
 کورپژگه یه کی قه لادزییه
 چاوه کانی پر له کسپه ن و لیوه کانی بارووتیان پیوهیه...
 رمان... رمان خرم و هوری دارووخانن لیوه دی...
 بی زید و بی نیشتمان...
 هیلانه مان لی تیکده دری
 نه خشه کانی شار و نه خشه کانی منیان پیکه وه شیان
 گه رای خاپوور بوونیان... له نیو دار و... له نیو گول و
 له نیو روحی منداو تروکاند.

۲۰۰۰ - هه ولیر

هاوار هاوار
 گوئی له هاواران رادیره...
 هاواری ویران بوونی یه...
 هاواری راگوئیانی یه
 هاواری ناسۆسه ژنانه
 ویران... ویران... بوئی ویران بوونن لی دی
 توژی خاپوور بوونن لی هه لدهستی...
 هممو دهمی ره وند و... مه شخه لی نه یلومان لی بلند ده بی...
 نه وه دهنگی من نییه...
 گرموهوری ناپالمانه نایناسنه وه...
 نه وه رهنگی من نییه...
 خاک و خوئی دارمانی یه نایناسنه وه...
 له ره نه کانی مامه نده سه ختتر...
 مندالیکی قه لادزییه
 هممو گیانی په رت په رت و
 لیوه کانی هممو دهمی بارووتیان پیوهیه...
 خه لکی نه و شارهم هممو شتیکی شوړشه و
 هاوشاریه کانم هممو گیانیان شوړشه و...
 شوړشان وه بیر بیتته وه...
 ده په رته وازه ی چاوانم رامینه... عومرپکه
 روح ریزانه... دل ریزانه... شوړش ریزانه
 نیشتمانم نه و شاریه... یه که م زهنگی نازادی
 لیوه را دهست پیده کا... راپه رینتان وه بیر بیتته وه
 جاریکی دی له خو و ن بووم
 نازانم نه نفالم... یا زهر لی دراوم... یا راگوئی راوم
 نه وه کیژوله یه کی قه لادزییه... دهسته کانی

ناز

ئەى مندالە بىي نازەكە
 تۆغەدر لاي لايەى بۆ كىردوى
 تاوان بېشكەكە تى راژندووہ
 شكست لە ئامبىزى گرتوى
 گرىه نەوا بووہ
 لە گوپچكەت دا
 بە دۆران زمانت پزاوہ
 تەنيايى دەست لە ملانى كىردوى
 ئەو دلوپە ئەشكانەى لە چاوەكانت هاتوونە خواری
 دەياناسمەوہ
 ئەو سۆزەى چاوەكانتى جى هېشتووہ
 دەياناسمەوہ
 نازت بۆ لە كېھە وەنەوشەو
 نىرگىز بستىنم
 دل لە كېھە پەرنەو
 زمان لە كېھە كەنارى
 تا نەوازشى تۆى بىي نازى بىي بىكەم
 پىنگ لە كامە گولالە سوورە پىپىنم
 تا كۆلمەكانى تۆى بىي نەخش كەم
 لە كۆپستانى كام ولاتە
 سوپسەنە و ھەلالەكان بىپچىنم
 تا تاجى خۆش بەختى
 لەسەر مووہ بىرەقەدارەكانت رىزكەم

جفاره

ئېۋاران ۋەكو كېننەكەي
سەر لېتوت
خۆش خۆش دەتكېشام
هېۋاش... هېۋاش
قوتت دەدامە نېۋ سېهكانت
گەرم... گەرم
پەرشت دەكردمە نېۋ دل ۋ هەناۋانت
شېن... شېن
لە كۈنەكانى كەپوت را
بەرەھايى بەھەۋاتدا دەدام

۲۰۰۰

شهرمه ره شهکان

وەك گولە ھېرۆيەكان تەمەن كورت بووم!
 ھەر پەپولە يەك لە سەرم ھەل دەنیشیت و...
 ھەنگیک شیلە ی لئە ھەل دەمژیم و
 جارێك بۆنیان پیتوہ کردم
 لیت تیر خۆشە ویستی نەبووم!
 نە پراپە وە تەكە تەكە ئەرەقە ی
 ئەو شەرمە ی لە بەر تۆ دەرمەدا...!
 نە ویرام تیر بچمە چاوانتە وە
 ھیوام وا بوو گەورە گەورە بـم...
 تابێم لە تەنیشتت دانیشم و...
 تۆش لە نامیتزم گری
 کەرەمی ماچیتکم پیت بکە ی!
 لە خەوندا دەمدی چی زبیر و بەرگی
 جوانی بازارە رەشە کان ھە یە...
 بۆ منی دەکپی و
 دەستە کانم بە ئاشکرا لە نیو دەستت دەگری...
 ئەو رۆژانە گازت دەکردم...
 بۆ بن دارچنار و دەو نە کان
 تا باسی دونیا بە خە یال
 بە سەر یەك نەراوی خۆتم بۆ بکە ی...
 لە کولفە و کونیتکدا راموسی و...
 گولتیک لە یە خەم بەدە ی!
 کە شووم بوون ئەو رۆژانە ی
 لە ترسی دايم رەنگی ھەل دەبزرکا و...
 لە بەر تەفەنگ و خەنجەری ئەوسای
 بابم رادەچلە کیم!

چونکە زەمە نیتک بوو
 بە بەر گوئیان ھەلا ویشتبووم...
 خۆشە ویستی گەلەك تاوانە!
 لیت تیر خۆشە ویستی نەبووم!
 نە ویرام تیر بچمە دلتە وە!
 ئیمە و افیرکراوین بە دزیە وە یە کترمان خۆشبوویت...
 بە ئاشکراش قینمان لیک بیتتە وە!
 بە دزیە وە لە بن چل و دەو نە کان...
 یان لە مالە ھاوړی نەیتنیبە کان
 ژوانان بکە یین و
 لکە رەشە کان بە رومانە وەن
 وەلی زەمەن دا یپۆشیون
 نە ویرام تیر بچمە چاوانتە وە...
 بۆ تەنھا جارێك ھەست بە گەرمی لەشت بکە م
 ئای لە ترپە ترپە ی دلەم...
 کە ئیواران بە بەر دەرگا رادەبووی و
 دەتئۆریمی ئەمیش کیتھە بەرگ
 جوانە دەمپۆشی
 تا لە پشت دەرگا ئاسنە بلتە کان...
 لە سیلە وە بە شەرمە وە بزە یە کم پیت دەبە خشی
 کە نیشکە شەرمۆتە کە ی نیو چوار دیوار...
 گەرە کم بوو زۆر خە پە تۆلە بـم
 تا پیاوہ چاو بە شقالە کان
 جارێ لە بالام ھەل وروانن و
 پەسە ندە مکەن بۆ خۆیان
 حەزم دەکرد زۆر بالا بگرم...

هیتدهی دایم لیبی
 تا زوو سهودا سهریکم پی بکن و
 مبهنه کابانی ماله گورهکان!
 چ شهرم بوو نه و رۆژانهی بهدزیهوه چهزم لیت بوو...
 به شهرمهوه بوومه ژنت
 له نیوژووره تاریکهکاندا...
 له ژیر بهرده نهستوورهکاندا
 له بهر دهستی پیریژنه مامانهکاندا...
 دهترهکیم
 چ شهرمن بووم نه و رۆژانه
 چهنده خوشم دههات له و رۆژانهی تهتهر
 ههوالی توئی بو دههینام
 خیرا دهچوومه بانی ماچیکت بو فری دهدام
 سهرم له بهرخو دنا و سوور ههلهگه رام!
 هیتدهمان سهفه ر کرد بو سهر نهستیرهکان!
 زیده جوان بووم نه و سالانه...
 ماسیه سوورهکانی رووحت راوکرد
 له بیابانی خویدا خنکانتن!
 سووریهکانی کولمهت ههلمژیم و...
 له دلتهدا رهشت کردن.
 لکه رهشهکان به روومانهوه...
 وهلی زهمه ن ههنوکه داییوشین!
 بیستی شهرم شکاوه...
 تکه تکه نه شک له بهر تو له شم ته ر دهکا!
 زیده خوشه ویست
 چاوهکانت بو کوی دهنورن!!!

کویربوونہوہ

ژنيک مسقال مسقال
 خو ده فروشي
 به په ککه و ته بهک... به کوپړيک
 به گوليک... به شپيک
 ناوی لي دهنی (هاوسه ريتي)
 له پشت سهري پياوېکه وه
 له دونيا دهنوري و
 پارچه پارچه خوی
 هه راج دهکا
 به سياسيبهک... به چه ته بهک
 به راپورت نووسیک... به بازرگانیک
 ناوی لي دهنی (ته قين)
 له نيوجاوی پياوېک را
 له ژيان هه لده پروانی و
 نه ندام به نه ندامی
 داويته مه زادی
 ده لالیک... سه سوپايهک
 سه روک حزبيک... روشنيریک و
 ناوی دهنی [ماف]
 له نيو موچورکه کانی پياو را
 ته زوو ته زوو خوی
 به بارمته ده داته
 مه لايهک... شيخيک
 ئيماميک...
 ده بيبيزيتي (پاکيزه بي)

ژنهک خال به خالی
 له شی ئاوه لا دهکات
 درز به درزی به باداده دا و
 لبي دهنوسي [نازادی]
 له گوپچکه کانی پياوېک را
 نرکه کانی دنبا ده بيستی و
 يهک له دوويهک
 دل چاو و روحی
 زينده به چال دهکا و
 ناوی ليدهنی (عشق)
 هه ر له نيتوسيه کانی پياو را
 هه ناسه هه لده کيشی و
 ده شه ر به شه ري دا
 ناگر به ست راده گه يه نی و
 ناوزده دی دهکا به [ناشتی]
 دوا ژن
 خانه خانه ی له شی و
 گهر د گهر دی شهره فی خو
 ده د وړپنی و
 ناوی لي دهنی (ژيان)
 چاو به چاوهی
 وشک دهن و
 دان نانتي به کوپربونه وه

له بارانییم
دهوییهوه

شه رعبترين كورې نېو باو هشم
 له گهرمې خوښم و
 گولڼه بيژانېك بوې
 حه لالترين مندالم
 له وه جاخه كانې تو
 شه وان ژنې پېرترين شېر و
 روژانه ش مه عشووقې سه گمه په سپك
 نېواران دوستې شلكه شيلانان و
 سپيدانې ماكوترې كووترېك بووم
 ژنه كان خه يمې كانې باوكا يه تيان هه لده دراند
 چه تره كانې مېر دايه تيان فرې ددها و
 ديواره كانې برايېه تيان ده پروو خاند
 خويان به بادهدا
 توې باب و... توې ميترد و توې دايك و
 توې برا و
 توې پياوېش عاشقې من ده بوې
 چاوت پرېوون له و نېرگزانه ي
 به ژنيان وه به ژنې من ده چوو
 لېوت پرېوون له و هه نارانه ي
 سينگيان وه سينگې من و
 لېويان وه كې لېوي من ته پرېوون
 چ ئولفه تېك بوو عېشقت
 توې شه وان باب و به يانېان دايك و
 نيوه رانان نېشتيمان و به ره بهرې هېواران ميترد و

مه غريبان هه موو كهس و كاره كانې من بوې
 نېواره رهزو باخه كانې سينهم ده شواته وه و
 ته رزه ش هه نار و سپوه كانې ده خا
 شيعرېش له تو شېت تر كه مېرم راده گوشې و
 بووم پېتوه ده كا
 نه ز هه رشه وه ي له زهت ده گه ل شېرېك و
 جوت بوون ده گه ل پلېنگېك و
 سگېن ده گه ل سه گېك و
 تېك ئالان ده گورگېك و
 وه ركه وتن ده گه ل پشيله يه ك بووم
 حه رامترين ژن له ژنه كانې تو و
 پروونترين ئاو له رووحت بووم
 نه و ژن بوونه چ موسيېه تېك بوو
 نه و گه وره بوونه ش چ ئافا تېكې تېمدا ساز كرد
 ژنيكې شېت
 ده سته كانې خوې ماچ ده كردن و
 له نېوان شانه كانېدا ده گريا
 پياوېكې له گولېش
 بوې هه موو بوونې به شه پوله كانې يه وه ده نا
 منې شه وان خاك و سېحه ينان باب و
 نيوه روېيان كه نيه چوكه له كه ي تو و
 عه سران پېره دايې و
 به ره بهرې تاو كه و تنان شه رعبترين
 ژنې تو بووم

ئولفەتم بەو عەشقە و بە بارانی وەگرتووہ
ھەر ئەو تەر تەرم دەکا و
ئەویش شیت شیت
شیعراویترین ژنی نیو چاوی تۆ و
کەساسترین ژنی زەند
بە زنجیری داوینیان بووم
لەبارانیم دەویبەوہ
شیعراویترین بیای نیو ئەلقە ی زولفە لولەکانم
لە بارانیت بووم

بەوی روحە رەبەنە یەوہ شەوانە
دەگەڵ کە لاکی ماینیک نا کە لاکی ژنیک
کە لاکی ولاغیک تیک دەئالای و
ئەزیش نیوہ شەوان
قازاخ قازاخ
دەگەڵم دەسگین تا
گورگ و پشیلە و شیر و
ھەموو سەگە سنۆتەکانی دونیام لی دەکەوتنەوہ
سپیدان تیم دەئالان تا نان و خۆم و شیر و
پارچە پارچە ی جگەریشم دەدانی

ئولفەتم بە خوینیشتەوہ گرتووہ
تەماشاکە لە نیو لەپی دەستەکانمدا چ دەکا
ئەوہ چ سیحریکە کە ھەر دەمە ی پیایک
لەسەر رووحم لەسەر مێشکم
لەسەر لەشم ئیماراتیک بوخۆی دیاری دەکا

ئەوہ چ عەشقیکە
یەک بە باب و یەک دایک و
یەک بە ھەموو کەس و کارەکانیم ناو دەبا و
یەک بە گەورەترین نیشتیمانی خۆیم دەکا

۱۹۹۶/۶/۱۰

پایزنامه

غوربه ته تفته که ی ژبیر دار قه زوانه کان
 ئەویندەری بوو
 له لای یه کتری شیرین کردین
 له نیو یه کتریدا شیتی کردین
 کارستانه چرکه ی زاویتی ی روح بوو
 پشتی پیوه پشتی یه ک دابن و
 له یه کتری قه دهغه کردین

بگریه دهی تیر بگریه
 بو بفرۆشتم به ته لای فرۆشتم و مه زادی روحم بگریه
 ته په ته پی ئەو دلّه کوتی نه عله تبه
 گوچکە ی کپ ده کردم
 نه مده ویرا به سه ر سلا ویکیش
 له هه ره مت که وم
 نه فەس ته نگ ی ئەو له ئاقار که و تنانه ی
 مه ستیان ده کردم
 نه مده ویرا
 بو ساتیکیش ده ست له ده ستت خەم
 که ونه پر ئەستیره و په وشنه کانم
 زه ردترین زه ردی نیو پایزه کانم
 ده بیته دوور که ومه وه دوور زۆر زۆر دوور
 له چاوه ره شه هیتور که ره وه کانت
 ده یانه وی له قولایی دلم دهرت هینم
 له بیته لانی روو حمدا هه لته فرین
 لی عه زیزه که م
 ده یانه وی له گه رده کانی نه فەسمدا

په لبه ستوتت که ن وه توین
 ده ره شینه ی چا و امدا
 فووت پیدا که ن وه تکوژین
 ئەما ئەتو
 چرۆ به چرۆی ته وای ئومیده کانم به گول که
 دلۆپ به دلۆپی ئەشکه کانم نۆش که
 واده بی له ویندە ریش
 دوورنا که ومه وه ناگۆریم که مییک
 روژ به روژ
 روژنامه کانی روژ ماچ ده که م
 وشه وشه ی شیعره کانت بو ن پیوه ده که م

۱۹۹۷

سه‌گانه‌ی سیاست

۲

نبه‌رین بنه‌رین
سامناکترین زهمین له‌رزه بخولقیین
خانه‌خانه‌ی کۆلیته‌کانی روحمان داروخین

گه‌رده‌لوولی هه‌لی کردوو
شۆرشیان پی‌ئه‌سپاردن
بارزگانه‌ نه‌فت نۆشه‌که
پیتکیکی دی ده‌نۆشی و
شۆریشان کۆتایی دی.

ده‌گه‌ل ره‌وه سه‌گه‌کانی که‌وتم و
به‌قه‌راغ شاری ده‌خاومۆش و گوندی داسوتاو

به‌نیو رووچی شارنشینه‌کاندا گۆزه‌رم کرد
پیتکۆلی جۆزه‌ها جه‌نگ زمانم ده‌رکیتشا
کلک له‌سه‌ریشته‌ ده‌ستم به‌ وه‌رین کرد
سه‌گه‌له‌ گه‌ره‌کان ئیسقانه‌ کوروسراوه‌کانی
ده‌ستی قه‌سابه‌ زۆله‌کان ده‌می توتکه‌ ساواکان
پری داده‌که‌ن
تا دلی دۆست و دیله‌بی عاره‌کانی پی‌رای که‌ن
بنۆرن له‌سه‌ر هه‌مان خیابان هه‌مان کورسی
کۆشکه‌کان

جار چیبیه‌ ریش درپۆزه‌که‌ په‌ر په‌ر
یاسای نوێ له‌ هه‌لا ده‌دا یاسا
ده‌رکه‌وانی ئه‌و باغی وه‌حشه‌شمان
چه‌کداریکی که‌مانچه‌ له‌شانه
خۆراک دزه‌ په‌رپوته‌کان یاسا بیژه‌ درۆزنه‌کان
له‌ بۆ دابه‌شکردنی په‌لکه‌ نانیک بۆ ده‌ستمان

له‌و حه‌ره‌ مسه‌را خامۆشتان
من و سه‌گه‌ برسیه‌کان پاسه‌وانه‌ خه‌سیوه‌کان
ئیشکه‌چین له‌ رووح و عه‌وره‌تان
سه‌گه‌ خانه‌ دانه‌کان

سه‌گی به‌رده‌رگا و حه‌ساری به‌رینی
ماله‌ ماقوله‌کان جوانتر ده‌خۆن و ده‌خه‌ون
له‌من و له‌ توێ نیو کۆخته‌کان

نه‌وای خوښه‌ویستی

رۆزگارێک بوو... خۆشترین زەنگ بووم لە گوێچکەتدا
 بە سۆزترین دەنگ بووم لە قورگتدا...
 جوانترین رەنگ بووم لە سیماتدا
 وەلێ ئیستا رۆزگارێکە...
 کام دەنگ دزیووە لەسەر رووی ئەم زەمبەنە.....
 بۆتە ئەوای من راتدەچلەکیی
 کام سروود سروودی جەنگ و مەرگە...
 سۆزی وشەکانی دەمتە و دەتاسینی...
 کام رەنگ رەنگی مردوو و درۆزانە...
 ئەو رەنگەم کە سیمای تۆ دەنویتی!
 جارێک کە گوێم بۆ قولای دەکردی...
 نەمدەزانی باسی گەردەلوولی مەرگ و...
 داستانی هەرەس دەکەم...
 وام دەزانی
 چی راستە...
 چی پاکە...
 چی ئەویناویە... لە دەمی تۆ دیتە دەری!
 کە وەک باران دەباریم بە سەردا...
 وێڵی دەستی زریان بووم
 کە وەک لافاو بۆ هەر شوپینیک لەگەڵ خۆما دەم بردی...
 گیرۆدە بەفر و ئاو بووم
 کە وەک درۆزن قسەت بۆ دەکردم...
 دیلی دەستی درۆزاتیک بووی!
 ئەزانی باسی کام رەنگ و کام دەنگ
 و کام زەنگ و کام جەنگت بۆ دەکەم...
 رەنگی درۆزن و... دەنگی تەنیاوی و... زەنگی جودایی و

جەنگی فەرارت بۆ دەکەم...
 ئەو وشانەی جارێک بۆ بە دەم هاتنیان... گیانت دەدا...
 ئیستێ هەراسانت دەکەن...
 ئەو جێ ژوانانەی جارێک
 بە زیارەتگای پیروۆزت ناودەبردن
 ئیستێ بە پاشماوەی جەنگی سەیریان دەکەم...
 ئەو دەنگانەی خۆشترین ئەوا بوون لە میتشکتدا...
 ئۆجیان دەدا
 ئیستێ دەنگی درێدەیی جەنگەلن و...
 تووشی دلە راوکیت دەکا...

١٩٩٥/٥/٢٤ سلیمانی

عشق و سهرگه پان

تافگه ژنیکی سپی سپی له خو هه لده پیرم
خوشمده وین و
دلۆپ دلۆپ له خو ده تکیم
نه په له بهک... نه بروسکه بهک... نه پرۆشه بهک
وهسه ر عه شق ده گه پیرم

چاوت پرن له رهنگی ژن
به بریسک بریسکی من
دین و ده چن

سه رت به دللمه وه بنی
تا گویت له ترپه ترپی
هه موو کیژه کانی دونیا بی

کلوه ژنیکی سپی سپی له خو داده بارم
خوشمده وین و
به با سریشکه سریشک هه لده که م
نه کرپوه بهک ده که م نه زریانیک ده نیمه وه
ده تۆدا خو م ون ده که م

ده نیو هه موو ژنییه تیه ی خو ده گه پیرم
خوشمده وین و
نه شوینه وارپکم له سه ره نه نالیه کم لیوه دی
نه کلپه بهک نه کسپه بهک نه فرمیتسکیتک
له ته ری دلۆپه کانم را
دونیا وهسه ر عیشقت ده گپیرم

لیتوت پرن له رهنگی ژن
نال نال ده زوله کانت
تژین له سووری من

دلۆپه ژنیکی روون روون
له خو شه ویستیانت هاژه م دی
ئه وه ی نمه بی نایکه م
ئه وه ی تنۆک بییت له به ری ناروا
نه ریژنه و نه ره هیلله و نه په له بهک ده ده م و
وهسه ر عه شق ده گه پیرم

وه ره سه ره سینگم که
تا گویت له هاژه هاژی
هه موو ژنانی دونیا بی

ته زوو ژنیکی گه رم گه رم
وه نیو هه موو ژنییه تی خو م ده که وتم
ئه وه ی پشکو بی تیمدا نه دایسا
خوشمده ویستی و

به تاریکی چ شه و قم نه ده دا
نه نیله بهک نه شه رایه ک نه سوتوو به ک
ته زوو ته زوو گیانی هه موو ژنانه م
له خو را
وهسه ر عه شق ده گپیرا...

كۆترە ئۆن

ژن ئەو کۆتره جوانکیلانەن
هه‌موو دەمی ده‌گمینن
تا له ئاسمانی پیاودا بفرین
ماندوونابن
به هیتوری له سه‌ر گه‌لا و دار و
گوئی سوانه‌ی پیاو هه‌لده‌نیشن
ئێواران دره‌نگانی په‌نجه‌کانت ده‌هینان و
که‌مانچه‌که‌ی پشت م‌لمت لیده‌دا
شیتیبیه‌کانت هه‌موو سپ ده‌کردن
له‌سه‌ر که‌مه‌رم نوته‌کانت دابه‌ش ده‌کردن
که‌مانچه‌ی هه‌موو ده‌می
سه‌رم له‌ بنانگی گوئی ده‌نای
په‌نجه‌کانت له‌سه‌ر تیغاره‌ی پشتم
هه‌لده‌نان و رو‌ده‌نان
کۆتره‌کانت... له‌خه‌و ده‌خستن...

دایک

رؤنیشه ریڭک بهرامبهرم
تا خاص
چه ناگهه وهچۆکت دهم
سهرت بگرمه نیو له پی دهستم و
گهرمترین ماچت بکهه
وهبیرت دی...
خۆت هه لده بوارد هه گهر دوونم
تا ماچ له بابت کهه
شۆرده بوویه وه سه رسینگم
تا دایکت له نامیز کهه
داده خزایه نیو که دم
تا نه ژداده کانت ون نه کهه
که نه و شیعره م نووسی
له ناو چاوانم ماچیکت کرد
قاقایه کم کیشا
سه د ماچی دیت له رووحم کرد
باسکت له باسکانم ده وه راندم
تادونیا له مندا دهست پی بکهه

داوهرين

ئەتۆ پۇرۇشتى
كەس پىتى نە وتم ئەورۆ
بۇلگەكانت رېك راوہستاون
چاوت پرن لە ئاو... سېى ھەلگەراوى
دەلپى ئاسۆى بەيانىانى

ئەتۆ پۇرۇشتى
كەس نەبوو پىم بلتى
لېتوت چەندە تەرن... پرچەكانت چەندە نەرم
دەستەكانت چەندە گەرم
ئەورۆ سۆر ھەلگەراوى
بە رۇژئاو ابونى ھەوليرى دەچى
چەندە جوانى
ئەتۆ پۇرۇشتى و
كەس پىتى نەگووتم
كازبوہى قەلادزى... كت و مت توى
بەفرى قەندىل...
مامەندەش وەك بەژنت ھەلچوہ
بەو پرونىبىوہ
ھىندەى دى جوانى
كەس نەبوو... ئىدى پىم بلتى
بەيانىت باش دونىاي من
جوانى دونيات بۆ لە خو دا خر كردۆتەوہ
ھەموو كەس و كارەكانى من...
كەس نەبوو پىم بلتى
شۆرەبىہەكانى شەقلاوہى وەك تۆ

شل و ملن
لە برى تۆ لە سەفینى رادەمىنم
ئىوارەكانى شەقلاوہى من
ئەتۆ پۇرۇشتى و
نەورۆز ھات
نە كەس رۇچوہ نىو چاوہكانم
نە كەس بە ماچان ھەلپىئاساندم
تەقە پشكۆبەك... نەكەوتە نىو دل و
چاوو... ھەناوى من
ئەتۆ پۇرۇشتى و
كەس نەپىتتىمى با ئەورۆ لە بو من بى
نا ئەو كاترئىمىرەش
توخوا مەچۆ دەرى
ئەى ھەورە پەپولە و... خوا و ئەستىرەكانى من
ئەتۆ پۇرۇشتى و
جەژن ھات...
نە كەس تژى كرد لېوہكانم
بە ماچان جىژنەنى دامى و
وہى گوتمى
پىرۆزت بى جەژنى من
ئەتۆ پۇرۇشتى و
وہرىم وەرىم
لە گول كردنى كەوتم
وہرى ھەموو ژيانى من

کهوتن

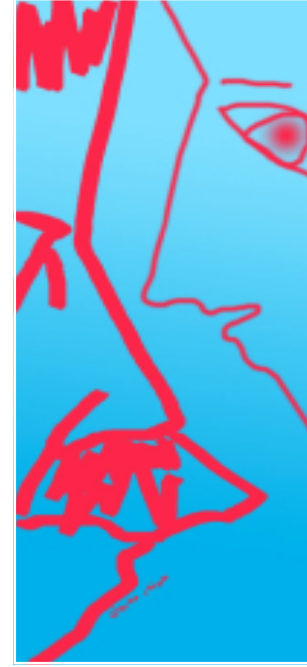
له عېشلق كه وتووم... له شيعر كه وتوم...
ته نها له تو ناكه وم

له جواني كه وتووم... له ته مهن كه وتووم
هه تا هم... له نه شوه ت ناكه وم

له كه سكي كه وتووم... له گول كردي كه وتووم
هه تا هه تا يه له گولنه كاني تو ناكه وم

له هه لانتی كه وتووم... له تاوا بوونی هه روا
به لام تا دونيا ماوه گيانه
له گهرمی و له سوړیت ناكه وم
له خوّم كه وم له تو ناكه وم

ژنه پهر تاوسیهکان

پهړ و باله نهرمه کان لیتخشان و
 ئاتش ئاسا سه رسامیان کردی
 که له تکت دانیشتم بونی ئاگر و
 تامی قه یسیت لیده هات
 ئیواره به هه ده رچوه کان دلداری و
 سه رتاتکیبی چناره به ژن زرافه کان مهیل و
 ده سته ملانی پیره سه روه ره کان ئه قین
 کویکه وه و ناویان لی بنی عشق
 چ جنونیک بوو مه جنونی پی جنون کردم
 ئه قین گوله سینگه به کی په پوله بی
 برۆزی له بهرۆکم ددها
 عشق توقه له به کی کریستالی قشتیله
 له په رچه مم هه لده چه قاند
 چه ز رشته ملوانکه به کی دهنک سپی
 له گه رده نم ده ئالاند
 ده ترووسکان و پیچیان ددها
 تو قوتو له به کی پرموت و مورو
 بوراقی من بوی
 خو مم پی دهنه خشان دی و ده رازاندی
 پاشان به وهرسی ده ستم تیت وهردها
 شه و له قه راغی قه زوین لاجانگی ره شی
 له بنانگویت ده خشان
 نسبی گومانی به سه ر هه رمیبه کانتدا په رت ده کرد
 له زجه کان پیواه تیدا م ده بویت
 ده دبیتر عه زیزم خوشترین خه و ته

که شتیوانی کی میرمندال ماسیه سووره کان لیو و
 دؤلفینه لوسه کان کولمه ی له تو را هه لده پازنی
 سه ولی پیواه تی له رووحتدا قم ده کرد
 دؤشدا ماوانه ورده مای له و جه سووریه
 سپیده سه رسپیبه کان له سه را ده یانلیسته وه
 که سیفترین شه و نمیان به سه ردا هه لده چه ژراند
 به ته لا ده یانیریقاندی به گول ده یان شویه اندی
 له یلایانه قاقای ده کیشا
 له حیکمه ته کان ژیان
 تو بازنه شووشه ی و ره نگاله کان مه چه کم بوی
 به له باری ده مزیزگانندی... ده مخولاندی
 له دارستانه کانداه به سپینداره کان روخته وه
 جؤلانیت بؤ داده خستم ده توت دیلانی بکه
 فهرقی به هه شت و جه هه نه م نییه
 پیواه سه هؤلییه کان له ده ستمدا توانه وه
 له هه لمه کان بوونه باران و لیم بارین
 زیرکفته کان له به له کمدا سپی بوونه وه
 به تنها تو دست سامه ره ستوت
 به سه ر که لینه هه لزاوه کان
 مندالی و گه نجیه تی و ژنیه تیمدا هیته
 به عاتیفه و گه مه خوشه کان بلتی
 وامان ده زانی عشق بوون

دەرياکانم ئە
عورياندا
تیکهڵ دەبن

عه شق له پرچه کافمان ده باری و
 نه مانده زانی عاشق بېین
 تیره بهک ماکه وی لیوئال
 پوره ژنی سینگ به رین
 ماکو تری په ر به پې
 لیږه نېشتنه وه و عه شقی
 قه ره جه که فله زیوینه که و
 عوریا نیک دهستی پیکرد
 سهر به عیلي ئه و ژنه په پوله یانه م
 دؤستایه تی قایمیان ده گه ل
 گولان ده به ست و
 له سیجره کانی وشک بوون
 چیان نه ده زانی
 ده چمه وه سهر پشته هه نکه سووره کانی
 تری ده په رستان و
 له جادوه کانی هه لوره رین خافلن
 ژنه له ش مینا بیه کان
 له باریکایی که مرمدا
 گولان ده چن و
 له بلندایی گه رده نم شیلان و
 له قورتي چه ناگه م شلیتر و
 له تیغاره ی پشتمدا ئاوریشمت
 بو له خو ده ئالین
 ئه و پیاوه ی به ژنت له دریا شینتر
 شین هه موو ده می تهر تهر
 شه پوله کانت له باسکه کانم

نه رمترن گهرمترن
 بوئی کاروو تامی به فرت لی دی و
 په نجه کانت پرن له خوینی من
 ههر به عشقت نه زانی
 به ماچی ئه و ئاسکه ژنانه ی
 له داری گوینز داتاشراون
 روحیان له بایه و
 به ژنیان په موینه غه را ده بووی
 تامت له روو حی ماسیه کانی
 بالایان له حه یزه ران و
 بازوویان سیتی سوور بوونه ده کرد
 ئه ی ئه و عوریا نه ی
 دلئی قه ره ج و له شی قه ره جی و
 روو حی قه ره جیمت
 به کوئی خوت دادا و بردت
 قه ره جیکی ئه سمه ر عیلیک ژنی سینهم
 تیریان بو دد پرنی
 قبیله یه ک چاو باشقال
 له سهر پشتم بوت پیده که نین
 له بهر ملی ریواسی و
 ته نکا بیه کانی لیوم سهر توپی
 ئاوت ده مژی... ههر به شیتت نه زانی
 زستان به په نجه سپیبه کانی
 هینده ی راگوشین
 عه شق سړی نه کردین
 بوئی به پرچه کانه وه ده کردین

عەشق ھەر مەستی نە کردین
خۆر لە تۆدا ھەلەت... باران
با... من... گۆلەکان
ئاسمان لە تۆدا شین ھەلگەرا
ھەموو دەریاکانم لە تۆدا راوستان
عەشق ھەر شیتتی نە کردی و
کۆترە غەریبەکانی سینگت دەگمیتن و
ھا کۆترە قشتیلەکانی بن پرچیان
لە قەزوانە و مەچەکیان ھەنجیری شیلەدارە
ئاوی لێوہکانت دەخۆنەوہ و
بۆن بە بیژانی نیتو سمیلەکانتەوہ دەکەن
ئەو ئەو عۆریانە شەگەتەو
لە چاوەکانم مەندتری
نیتوان شانەکانت دارستانی سەررون و
پروومەتەکانت پرن لە گەرمی من
بەر چەناگەت وەنەوشەستانە و
گۆشتی زمانت لە جەرگی من
عەرەریەکی داوین تۆزاوی
ئەو عۆریانە پرووت بووم
عەشق نە مەستی کردین
نە سپی کردین... نە شیتتی کردین.

پیرست

121	سه‌گه‌کانی سیاست ۲
125	نه‌وای خوشه‌ویستی
129	عەشق وەسەرگەرپان
133	کوۆتره ژن
137	دایک
141	داوهرین
145	که‌وتن
149	ژنه پەر تاوسییه‌کان
153	ده‌ریاکانم له عوریاندا تیکه‌ل ده‌بن

5	هه‌له‌بچه
13	کوردستان
17	ئه‌وین
21	سه‌گه‌کانی سیاست ۱
27	سه‌راب
31	به‌تاو پیتکدا ده‌بارین
35	شووهره‌یی دل
39	نارگۆن
43	تۆوه‌خۆ گیتیران
47	شکۆفه‌نامه‌ی نه‌ورۆز
51	دونیام به‌شه‌هید ناوناوه
57	ژن پیزان
61	فه‌راری په‌رستۆ
65	غه‌زه‌له‌ خۆله‌میشه‌کانی مندالیم
69	یه‌که‌م دیدهنی
73	گه‌واله‌ ژنیتیک گورژه ده‌کات
77	ئاور
81	گوله‌کانی تۆم پیری کۆشم ده‌کردن
85	زه‌وی
89	وتیران
93	ناز
97	جغاره
101	شه‌رمه‌ ره‌شه‌کان
107	کوێر بوونه‌وه
111	له‌ بارانیم ده‌ویتییه‌وه
117	پایزنامه